

SEEM- Atenció a les capacitats de les persones amb discapacitat motriu^[1]

Anna Betlloch

Psicòloga. SEEM CEE Pont del Dragó

F. Javier Casas

Mestre pedagogia terapèutica. SEEM CEE Pont del Dragó

Marta Giménez

Logopeda. SEEM CEE Pont del Dragó

Marc Griful

Psicòleg. SEEM CEE Pont del Dragó

Anna López

Fisioterapeuta. SEEM CEE Pont del Dragó

Núria Martínez

Fisioterapeuta. SEEM CEE Pont del Dragó

Lidia Morillas

Pedagoga. SEEM CEE Pont del Dragó

Laia Ordaz

Psicòloga. SEEM CEE Pont del Dragó

Resum

SEEM- Atenció a les capacitats de les persones amb discapacitat motriu

El SEEM és un servei educatiu específic adscrit al CEE pont del Dragó que depèn del Consorci d'Educació de Barcelona. Atén a persones amb discapacitat motriu per donar suport a la inclusió educativa en totes les etapes: bressol, obligatòria i postobligatòria.

L'objectiu és que les persones amb discapacitat motriu puguin gaudir de les mateixes oportunitats que tothom i puguin formar part activa en aquells contextos i activitats que els hi són pròpies segons la seva edat, interessos i drets. El treball del SEEM es basa en l'acompanyament i suport, tant a l'alumnat com als professionals que els atenen i les seves famílies, com en la provisió de recursos específics a l'alumnat que el necessita.

La intervenció en cada etapa té la seva pròpia singularitat per poder donar una resposta ajustada a les característiques i necessitats de l'alumnat en cada moment de la seva vida. La tecnologia de suport i la formació especialitzada són dos àmbits transversals que tenen en comú facilitar i millorar la vida de les persones amb discapacitat.

Paraules clau: SEEM, inclusió, discapacitat motriu, recursos educatius, suport educatiu, tecnologia de suport.

Abstract

SEEM- Care for people with motor disabilities

The SEEM is a specific educational service attached to the CEE Pont del Dragó that depends on the Barcelona Education Consortium. It serves people with motor disabilities to support educational inclusion at all stages: nursery, compulsory and post-compulsory.

The aim is for people with motor disabilities to enjoy the same opportunities as everyone else and to take an active part in their own contexts and activities according to their age, interests and rights. The work of the SEEM is based on accompaniment and support, both for the students and the professionals who care for them and their families, and for providing specific resources to the students who need them.

The intervention in each stage has its own uniqueness to be able to give an answer adjusted to the characteristics and needs of the students in each moment of their life. Support technology and specialized training are two cross-cutting areas that have in common to facilitate and improve the lives of people with disabilities.

Keywords: SEEM, inclusion, motor disability, educational resources, educational support, support technology.

Presentació

El centre d'educació especial (CEE) Pont del Dragó és una escola pública que pertany al Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) i té dos àrees de treball, la de formació i la de servei educatiu:

- Formació professional inicial en les branques d'administratiu i arts gràfiques per a joves a partir de 16 anys amb discapacitat motriu i/o amb barreres per l'aprenentatge.
- Suport a la inclusió en totes les etapes educatives per alumnes amb discapacitats motrius matriculats en centres ordinaris.

Les dues àrees de treball es complementen i comparteixen espais de treball, projectes i valors. Pont del Dragó és un centre de referència per a l'atenció de les persones amb discapacitat motriu.

El SEEM

El Servei Educatiu Específic de Motòrics, SEEM, és un servei educatiu especialitzat adscrit al CEE Pont del Dragó.

Està format per un equip interdisciplinari que inclou especialistes en les disciplines de la psicologia, l'orientació educativa, la fisioteràpia, l'audició i llenguatge i la pedagogia terapèutica.

És un servei itinerant, que ofereix suport a la inclusió educativa realitzant un treball en xarxa amb la resta de serveis educatius, entitats i serveis, per respondre de forma global a les necessitats de l'alumnat. L'àmbit d'actuació és Barcelona ciutat.

Les àrees de treball són:

- Inclusió educativa: escola bressol, etapa obligatòria i etapa postobligatòria.
- Tecnologies de suport.
- Formació.

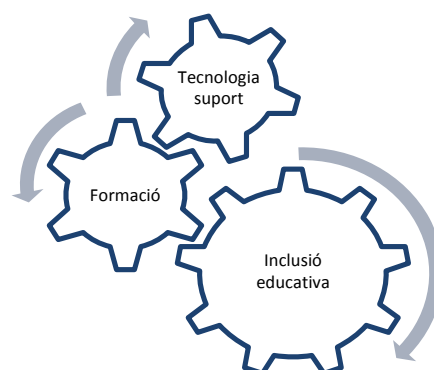

Figura 1. Interrelació entre les àrees de treball

Una mica d'història.

L'any 1986 es va posar en marxa, de comú acord entre l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), famílies i usuaris, el centre Pont del Dragó, on els aprenentatges professionalitzadors s'articulaven amb els instrumentals amb l'objectiu d'aconseguir la inserció de les persones amb importants dificultats en la mobilitat, el desplaçament i la comunicació. La tecnologia basada en ordinadors i adaptacions tant de programari com de maquinari, facilitaven la participació i els aprenentatges.

Al mateix temps, i sota el mateix paraigua humà i d'espai, el Servei de Recursos (actualment SEEM), va iniciar el repte de la integració de l'alumnat, majoritàriament persones amb paràlisi cerebral, a les escoles d'adults i altres centres de formació postobligatòria, tant de la Ciutat de Barcelona com dels diferents llocs d'origen de l'alumnat del Centre Pont del Dragó. Des de llavors, aquest ha estat un repte i un objectiu prioritari, facilitar la inclusió de les persones amb discapacitat motriu dins dels itineraris formatius i educatius ordinaris en totes les etapes. El curs 2001-2002 es va iniciar el treball amb les escoles bressol públiques i l'any 2010 es va reconèixer per part del Consorci d'Educació la intervenció en l'etapa obligatòria.

La discapacitat motriu.

La discapacitat motriu és l'alteració de l'aparell motor causada per un funcionament deficient del sistema nerviós central, del sistema muscular, del sistema ossi o d'una interrelació dels tres sistemes que dificulta o impossibilita la mobilitat funcional d'una o diverses parts del cos. L'origen, el moment d'aparició, la durada, l'evolució i el grau d'afectació, són factors determinants.

Afecta a una població molt heterogènia, inclou diagnòstics molt diversos que poden anar o no acompanyats de trastorns associats sensorials, cognitius, lingüístics o conductuals. D'això se'n deriva que poden necessitar suports diversos i amb diferents graus d'intensitat.

També cal tenir en compte que poden comportar alteracions en diferents àmbits:

Salut:

- Problemes respiratoris
- Deshidratació
- Disfàgia
- Crisis epilèptiques
- Dolor
- Intervencions quirúrgiques

Personal i social:

- Aïllament
- Sobreprotecció
- Manca de confiança en si mateix
- Manca o dificultat per prendre decisions
- Lentitud de resposta
- Fatiga

Filosofia del servei.

La confiança en les capacitats i potencial de les persones amb discapacitat motriu és el tret

diferencial que ens identifica com a servei. L'eix central de la nostra feina és fer aflorar i visibilitzar aquestes capacitats perquè els permetin gaudir de les mateixes oportunitats que tothom i poder formar part activa en aquells contextos i activitats que els hi són pròpies segons la seva edat, interessos i drets. Per tant, totes les actuacions i intervencions parteixen de la premissa de la inclusió en tots els àmbits i aspectes de la vida de les persones.

La nostra filosofia de treball parteix de la persona, que pot tenir una o moltes necessitats específiques, això vol dir que hi poden intervenir diversos professionals i serveis, d'aquí la importància del treball en xarxa. Entenem també, que al voltant d'aquesta persona hi ha una família i un entorn proper que configuren el context on es desenvolupa, creix i es relaciona. Per tant, tot i que el nostre àmbit d'intervenció és l'ensenyament i la formació, cal que la nostra acció abasti també una intervenció educativa en el sentit més ampli, i no només la que té lloc dins del centre o servei de formació.

Ens definim com un equip que ofereix suport i acompanyament, entenent-ho com una forma de treball conjunt i col·laboratiu. L'acompanyament vol dir estar al costat, implica compromís i reconeixement de l'altre. El suport educatiu fa referència als recursos específics necessaris en cada moment en funció de les necessitats d'aprenentatge.

Com treballem.

Les intervencions del SEEM als centres educatius, des de l'escola bressol fins a l'etapa postobligatòria, van destinades a reduir tant les barreres de l'aprenentatge com de la participació, per tal de prevenir les dificultats i assegurar un millor ajustament entre les capacitats de la persona i el context. Per assolir aquests objectius, el SEEM compta amb recursos personals, metodològics i materials que es posen al servei de la comunitat educativa que ho precisa. El treball interdisciplinari de l'equip és el que permet fer un abordatge global i cooperatiu per millorar l'accés a l'aprenentatge. Sota aquest punt de vista, sempre que la situació ho requereix, les intervencions als centres es fan conjuntament orientador i especialista (fisioterapeuta o logopeda).

Una bona part dels suports del SEEM, són de tipus intensiu. Aquestes mesures i suports intensius s'adeqüen a la singularitat d'aquest alumnat permetent ajustar la resposta educativa de forma extensa, amb una freqüència regular i normalment, sense límit temporal.

Per tal de facilitar l'accessibilitat, l'autonomia i la participació és imprescindible que l'entorn s'ajusti i tingui en compte les necessitats específiques de les persones amb discapacitat motriu, per tant, les mesures universals següents són requisits indispensables:

- Espais accessibles: minimitzar les barreres de l'entorn.
- Organització i distribució dels espais i del material.
- Professionals de suport per a les persones dependents.
- Estructura flexible del centre.

L'actuació del SEEM es desenvolupa en tres contextos:

- Centre: inclou els diferents professionals implicats, equip directiu, orientadors, professors, mestres, educadors i monitors.
 - Coordinació amb els professionals del centre educatiu per abordar i treballar conjuntament les estratègies, recursos i organització adaptats a les necessitats

- individuals i del context.
- Formació en els àmbits de la comunicació i l'optimització de l'ús educatiu dels recursos tecnològics.
 - Orientació i acompanyament en els canvis d'itineraris educatius.
 - Aula: inclou tant les aules com la resta d'espais educatius i la relació directa amb l'alumnat, mestres i professors.
 - Observacions dins del context natural.
 - Identificació de necessitats .
 - Habilitació de l'entorn.
 - Provisió d'equipaments i ajudes tècniques.
 - Adaptació de material.
 - Facilitació d'estratègies per incorporar el material dins de la dinàmica i activitats de l'escola.
 - Facilitació de pautes motrius per afavorir l'autonomia, la funcionalitat i el benestar de l'alumnat.
 - Avaluació d'accés als dispositius tecnològics.
 - Personalització dels suports tecnològics.
 - Avaluació de les necessitats comunicatives i facilitació de recursos i estratègies.
 - Facilitació d'eines d'accés al currículum.
 - Seguiment del procés educatiu i dels recursos facilitats.
 - Activitats de sensibilització amb tot el grup per reflexionar sobre la discapacitat i afavorir així la inclusió.
 - Alumnes, famílies i serveis externs: inclou l'acompanyament i suport, que es fa tant al propi alumnat amb discapacitat motriu com a les seves famílies, i la relació i coordinació amb la xarxa de professionals dels serveis externs.
 - Acompanyament i orientació en l'itinerari educatiu.
 - Participació en la valoració de la tecnologia de suport amb els professionals de referència.
 - Informació sobre els recursos educatius i la tecnologia de suport.
 - Suport en el procés formatiu.
 - Facilitació d'estratègies d'ús i funcionalitat.
 - Treball amb la xarxa de professionals que intervenen amb l'alumnat: EAP, CDIAP, serveis educatius específics, Serveis Socials i d'altres entitats i organitzacions que hi puguin estar implicades.

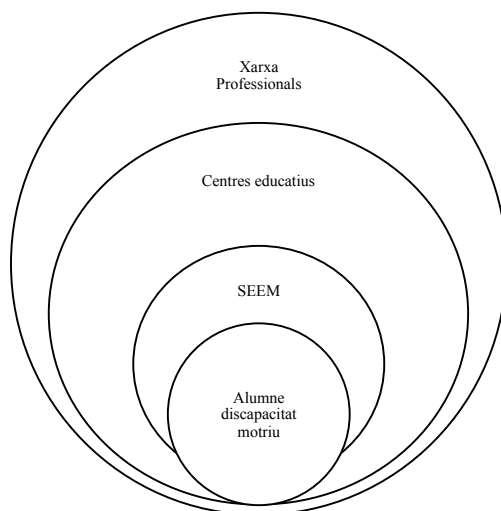

Figura 2. Treball en Xarxa

Inclusió educativa

A continuació s'exposen les característiques pròpies de cada etapa educativa:

Escola Bressol.

Les escoles bressol són els centres educatius per atendre als infants del primer cicle d'educació infantil, l'etapa 0-3. Les escoles bressol públiques de Barcelona compten amb un equip extern, l'Equip Educatiu d'Atenció Especials Necessitats (EEAEN). La seva funció és observar i valorar als infants susceptibles de tenir Necessitats Educatives Especials (NEE) i assessorar i acompanyar als professionals de les escoles. També és l'EEAEN l'equip que deriva al SEEM els infants que són sensibles de ser atesos des del servei, infants amb problemes de mobilitat, control postural, desplaçament, i comunicació.

La intervenció del SEEM a l'escola bressol està basada en tres pilars fonamentals: infant, educadores i grup. Cal atendre les necessitats individuals de l'infant al mateix temps que cuidem, escoltem i acompanyem als professionals que els atenen i al grup d'infants del qual en forma part.

Generalment, tots els infants estan atesos en un Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP) i tenen una fisioterapeuta de referència. La coordinació amb aquesta professional és molt important perquè ens ofereix la seva mirada, el seu coneixement i criteri professional, basat en el seu cas en l'atenció individual i terapèutica, mentre que la del SEEM està basada en una atenció col·lectiva i educativa. Són dues mirades que es sumen sense oblidar que els objectius són diferents. Cal remarcar que els recursos que hem de facilitar a l'escola no tenen finalitat terapèutica sinó educativa.

Per poder atendre a aquests infants, l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB) va iniciar l'any 2001 la creació d'un banc de material específic: control postural, sedestació, desplaçament, bipedestació, comunicació, joc i activitats de la vida diària. La singularitat d'aquest projecte era que aquest material fos itinerant, això volia dir, maximitzar els recursos i minimitzar les despeses. Aquest banc de material ha anat creixent amb els anys, ampliant-lo tant en nombre com en

diversificació de productes. El SEEM és el dipositari d'aquest material i el responsable de la seva gestió. El préstec de material és un procediment dinàmic i obert durant tot el curs, és a dir, el material es presta, es retira o es canvia al llarg del curs ajustant-nos a les necessitats i canvis dels infants.

Ara bé, tot i disposar d'aquest banc de material, l'objectiu primer és partir dels recursos propis que té l'escola bressol. De vegades aquests recursos necessiten alguna modificació o adaptació per tal que s'ajustin a les necessitats específiques de l'infant. L'habilitació de l'entorn i l'adaptació del material són objectius que podem dur a terme conjuntament entre els professionals de l'escola i el SEEM. L'optimització dels propis recursos de l'escola contribueixen a la normalització i la inclusió.

La intervenció del SEEM va més enllà del préstec de material, primer perquè no tots els infants en necessiten i d'altra, perquè cal entendre el material com un recurs educatiu i no com un objectiu en si mateix. L'objectiu és oferir recursos i estratègies per garantir que els infants amb discapacitat motriu gaudeixin de les mateixes oportunitats que tots els infants. La facilitació de material específic, l'habilitació de l'entorn, l'adaptació de material i el suport a l'equip de professionals ajuden al benestar de l'infant, tranquil·litzen a les educadores, donen seguretat, afavoreixen la participació i visibilitzen les capacitats.

Etapa obligatòria.

Aquesta etapa va des de P3 fins a 4t de la ESO. És l'etapa que té una organització i funcionament més estructurat tot i les diferències entre els projectes educatius d'uns centres i altres.

La inclusió educativa de l'alumnat amb discapacitat motriu no és igual si parlem d'educació infantil, primària o secundària obligatòria i el pas d'un cycle a un altre marca un punt d'inflexió perquè pot generar molts dubtes i incerteses. El tipus de discapacitat, els problemes associats i el grau de dependència són factors clau en la presa de la decisió.

Durant aquesta etapa la relació amb l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) esdevé fonamental donat que és el servei educatiu de referència de tots els centres educatius. El treball del SEEM es du a terme en estreta col·laboració amb l'EAP.

L'objectiu del SEEM en aquesta etapa és col·laborar, acompanyar i donar suport, tant als professionals dels centres educatius com a les famílies, sobre l'habilitació de l'entorn i l'accés a les eines d'aprenentatge i a la comunicació. La corresponsabilitat i un diàleg fluid permet donar respostes personalitzades i adequades per assolir que cada alumne arribi al màxim de les seves potencialitats. També és important, la formació als professionals dels centres educatius per proporcionar oportunitats de creixement col·lectiu mitjançant l'apropament de recursos i estratègies que ajudin a introduir metodologies flexibles i ajustades a tot l'alumnat.

La intervenció del SEEM es formalitza amb una petició per part de l'EAP mitjançant un protocol de demanda. Aquest document recull dades identificatives de l'alumne, el seu diagnòstic, les necessitats que presenta i els suports que rep, el conjunt d'aquests aspectes emmarquen la demanda concreta que, en general, respon a una o més necessitats. Les més habituals són: accessibilitat, recursos educatius, comunicació i orientació.

Un cop recollida la demanda, es realitzen una o més observacions directes dins l'àmbit escolar. És imprescindible situar-nos en un context divers, a la titularitat de les escoles i la seva organització, a la diversitat de models pedagògics, a la singularitat dels districtes de la ciutat i dels

seus propis recursos, tenint en compte el context familiar de l'alumne. També forma part de l'avaluació de les necessitats del nen, l'entrevista amb els diferents membres de l'equip educatiu. Posteriorment, amb la informació obtinguda, s'elabora un informe amb un pla d'acció, consensuat amb l'escola i l'EAP, on es proposen recursos i orientacions metodològiques que afavoreixin la inclusió i la participació escolar i social.

Igual que en l'etapa de l'escola bressol, s'ofereix un servei de préstec de material de suport a les escoles, pel control postural, la sedestació i el desplaçament. Prèviament, la fisioterapeuta de l'EAP corresponent ja ha detectat aquesta necessitat en l'alumne. Des del maig del 2018, s'implementa un aplicatiu informàtic, el RESEE, per tal de gestionar i fer el seguiment del material en préstec, tant l'ortopèdic com el de TIC-TA (Tecnologies de la Informació i la Comunicació-Tecnologies de l'Aprenentatge). Aquest material és del CEB i el SEEM n'és el responsable i en fa la gestió. També en aquesta etapa, les fisioterapeutes del SEEM conjuntament amb les fisioterapeutes dels EAP, fan adaptacions i modificacions del material i mobiliari de l'escola per tal d'ajustar-lo a les necessitats i característiques de l'alumnat.

En funció de les necessitats educatives concretes, també es facilita a les escoles recursos educatius específics i d'accessibilitat com dispositius tecnològics, perifèrics accessibles, materials de comunicació augmentativa, programari educatiu, programari d'accés, *apps* per treballar el currículum o la comunicació, etc. Hi ha material que es deixa a l'escola durant tot el temps que l'alumnat el necessita i d'altre es facilita durant un temps determinat com a eina de valoració.

Etapa postobligatòria.

Aquesta etapa inclou tot aquell alumnat major de 16 anys que segueix la seva formació a escoles d'adults, cicles formatius, ja siguin de grau mig o grau superior, batxillerat, estudis universitaris, formació a distància i d'altres que fan diferents formacions no reglades. La procedència d'aquest alumnat ve derivat principalment de l'EAP quan finalitzen l'etapa obligatòria o bé, són alumnes del CEE Pont del Dragó que han acabat el Programa de Formació i Inserció (PFI) adaptat i volen seguir estudiant. L'alumnat atès és molt heterogeni, tant pel que fa a la diversitat de nivells acadèmics, com pel que fa al nivell d'autonomia, confiança i recursos personals.

L'objectiu és que tot l'alumnat que vulgui continuar la seva etapa formativa pugui fer-ho decidint el què, el com, l'on i el quan ho vol fer. La funció del SEEM és donar suport i mediar entre l'alumnat i les seves famílies, els diferents centres de formació i les administracions competents per resoldre els entrebancs o dubtes que es produeixin durant el procés.

És en aquesta etapa on es fan més evidents les diferents situacions socials i personals i també les dificultats per accedir i desenvolupar-se en entorns i contextos diferents dels que els hi són habituals. És per això que la intervenció del SEEM es centra en l'acompanyament a la persona més enllà de l'actuació en el propi centre educatiu. En aquest sentit oferim:

- Suport educatiu individual o en petit grup de forma setmanal o quinzenal als usuaris que ho necessitin.
- Estratègies de planificació i organització de treball.
- Trobades mensuals d'usuaris per compartir experiències i afavorir la socialització.
- Suport emocional.
- Informació sobre recursos específics necessaris per al seu projecte de vida.

- Acompanyament i suport en la realització de tràmits administratius derivats dels centres de formació.
- Acompanyament a exàmens oficials.
- Foment de la participació en activitats formatives complementàries.

Donades les característiques d'aquesta etapa, que inclou a centres de característiques i funcionaments molt diversos i que els usuaris als que acompanyem són adults, la manera d'intervenir s'ajusta, tant a la pròpia organització institucional com al nivell acadèmic i competencial de l'alumnat.

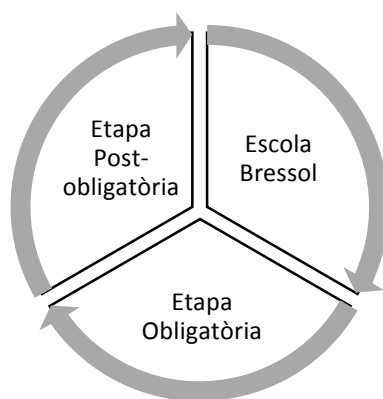

Figura 3. Continuïtat entre etapes.

Tecnologies de suport

Des de la seva creació Pont del Dragó és un centre innovador que aposta per l'ús de la tecnologia com a suport indispensable per a la realització de tasques escolars, acadèmiques o professionals, per la comunicació, pel control de l'entorn i per l'ocupació del temps lliure. Els objectius del CEE Pont del Dragó i el SEEM són, habilitar i adaptar adequadament l'entorn i fer accessible la tecnologia a les persones amb discapacitat motriu adaptant-la, configurant-la i personalitzant-la a les seves necessitats.

Entenem que una tecnologia de suport és qualsevol producte que s'utilitza per incrementar, mantenir o millorar les capacitats funcionals de les persones amb discapacitat. Des d'aquest punt de vista, la tecnologia de suport és un recurs per la inclusió perquè permet eliminar o minimitzar les barreres que limiten l'aprenentatge i la participació.

La tecnologia de suport aporta múltiples beneficis, tant a nivell personal i individual com a nivell col·lectiu i educatiu. Proporcionen noves opcions i oportunitats i potencien les habilitats, per tant són una eina molt útil per al treball col·laboratiu. Són aplicables a persones amb diferent nivell cognitiu perquè ofereixen un feedback immediat, també beneficien i milloren els processos d'adquisició d'aprenentatges, afavoreixen i faciliten la comunicació i augmenten l'autoestima. En definitiva, permeten tenir un rol actiu, i assolir un major nivell d'autonomia personal. Cal també tenir en compte que faciliten molt la tasca dels familiars i professionals que els atenen.

La tecnologia de suport és una àrea de treball transversal, és un dels eixos vertebradors i un

recurs indispensable en les intervencions del SEEM.

El camp de la tecnologia de suport és molt ampli, i compte amb una gran varietat de recursos:

- Sistemes d'accés a la informació i al currículum: són recursos que enriqueixen el procés d'ensenyament i faciliten l'aprenentatge: programari específic, apps, etc.
- Ajuts per la comunicació: els recursos de comunicació augmentativa s'utilitzen quan la persona no pot parlar o el seu llenguatge és incompreensible.: plafons, comunicadors senzills, ordinadors, tauletes, smartphones,.. configurades amb el programari o apps específics.
- Sistemes d'accés als dispositius tecnològics: són recursos i adaptacions que permeten utilitzar els diferents dispositius tecnològics a persones amb importants afectacions: polsadors, teclats adaptats, joystick, ratolins, navegadors adaptats, pantalles tàctils, etc.
- Ajuts per al joc i el control de l'entorn: permeten augmentar el nivell d'autonomia i participació: jocs adaptats, adaptacions per controlar dispositius d'ús domèstic, dispositius de realitat augmentada, etc.
- Ajuts per al desplaçament: tenen per objectiu afavorir l'autonomia i el desplaçament autònom, millorant així la independència i les relacions socials. Destaquem: bastons, caminadors, cadires autopropulsades i de motor,..
- Ajuts per al posicionament i control postural: afavoreixen a mantenir una postura correcta a l'hora de realitzar qualsevol activitat evitant malformacions i cansament. Destaquem: bipedestadors, cadires i taules adaptades, etc.
- Ajuts per a les activitats de la vida diària (AVD): permeten realitzar activitats quotidianes de forma autònoma o amb ajut, amb eficàcia, seguretat i comoditat: plats i coberts adaptats, ajudes per anar al WC, etc.

Des del SEEM treballem en tres grans camps:

- Conèixer i avaluar els diferents recursos que la tecnologia ofereix. Aquest camp inclou la recerca de nous productes i la valoració dels mateixos: accessibilitat, camps d'aplicació, persones a qui va dirigit, etc. Posteriorment s'elaboren guies o tutorials d'ús i funcionalitat.
- Implementar la tecnologia de forma personalitzada. Aquest camp inclou: avaluar i valorar l'accessibilitat als dispositius tecnològics i als sistemes de comunicació; fer el seguiment de la tecnologia de suport relacionada amb la mobilitat, el control postural, el desplaçament i les activitats de la vida diària; formar i ensinistrar als usuaris en l'ús de programari i maquinari específic; mantenir i actualitzar el material, tant de comunicació com de maquinari, programari i apps i assessorar als professionals i serveis que intervenen en el procés.
 (Per poder donar resposta a les necessitats dels usuaris, el SEEM disposa d'un banc de productes relacionats amb la comunicació, l'accés, la mobilitat i control postural i les AVD per fer valoracions i préstecs).
- Participar en projectes d'investigació i recerca referents a l'accessibilitat, la comunicació augmentativa, el control de l'entorn i la tecnologia de suport en general. En aquest sentit col·laborem i participem amb entitats privades i públiques (universitats, ajuntaments, i empreses).

Formació

L'objectiu és oferir i promoure espais de formació especialitzada en els àmbits de la inclusió educativa i la tecnologia de suport: comunicació augmentativa, accés als dispositius tecnològics, control de l'entorn, desplaçament, control postural i activitats de la vida diària des d'una perspectiva pràctica.

El SEEM ofereix formació a estudiants, tant de cicles formatius com d'universitats i professionals de l'entorn educatiu que estan en actiu.

S'ofereix als instituts que fan cicles de la família del Serveis a la Comunitat per complementar, des d'un punt de vista pràctic, el contingut que ja han treballat en els centres. Aquesta formació té com a finalitat apropar de forma pràctica i tangible els recursos específics que simplifiquen i permeten a les persones amb discapacitat motriu accedir amb la major autonomia possible als diferents entorns de la seva vida. El contingut i la pràctica s'ajusta al tipus de formació i nivell acadèmic.

Si els estudiants són de nivell universitari: màster de fisioteràpia, grau de teràpia ocupacional o postgrau de psicopedagogia entre d'altres, tant el contingut com la pràctica s'ajusta a les seves demandes i nivell de coneixement.

La formació amb estudiants també es fa a través de la tutorització d'alumnes de pràctiques de diferents disciplines: fisioteràpia, logopèdia, psicopedagogia i teràpia ocupacional.

Pel que fa a la formació a professionals, s'organitzen cursos de formació específica, sobre comunicació augmentativa, de recursos educatius per optimitzar l'ús dels dispositius tecnològics a les escoles i d'accessibilitat. Es tracta d'una formació reconeguda pel Departament d'Educació.

La formació a professionals també s'ofereix de forma més personalitzada, per donar resposta a necessitats específiques i concretes d'un alumne en particular. Aquest tipus de formació va dirigida tant a professionals dels centres educatius com a professionals d'altres serveis externs, EAP, CDIAP, etc.

També es realitzen trobades de formació amb altres serveis educatius específics amb l'objectiu de compartir coneixements i experiències, alhora que s'enriqueix i potencia el treball en xarxa.

Comentaris finals

Ja per acabar voldríem reconèixer que s'ha avançat força en la inclusió de l'alumnat amb discapacitat motriu i que molts centres i professionals estan fent un treball ingent perquè sigui possible. Tot i així, cal admetre que la inclusió es va fent cada cop més complexa a mesura s'avança en l'itinerari educatiu.

Si la diversitat de l'alumnat constitueix una realitat en els centres educatius, caldria que els centres comptessin de forma real i efectiva amb els recursos i mesures necessàries per fer-ho possible. En el cas de l'alumnat amb discapacitat motriu, comptar amb les mesures universals d'accessibilitat i amb professionals de suport educatiu haurien de ser obligatori. Aquest personal hauria de formar part del claustre i estar compromès amb el projecte educatiu de centre. Facilitaria i

contribuiria a la normalització per no assenyalar directament a la “discapacitat” de l'alumne en concret i la planificació i l'organització del suport seria més ajustat.

Des del SEEM defensem les capacitats de les persones amb discapacitat motriu i per això volem que una o moltes limitacions funcionals no siguin l'impediment per a que puguin tenir una vida real i plena. Comptar amb el personal de suport o assistent personal necessari contribueix a visibilitzar les seves capacitats i per tant a millorar la seva qualitat de vida.

El nostre desig seria, que en un futur no massa llunyà, el fet de parlar d'escola i d'alumnat fos suficient per entendre que tothom hi és inclòs, perquè mentre calgui posar-hi “cognom”, vol dir que la inclusió és un projecte i no una realitat. L'educació és un procés i com a tal seria imprescindible que respectés els diferents ritmes i temps de les persones. Mentre tant, des del SEEM, continuarem treballant per defensar i evidenciar les capacitats de les persones amb discapacitat motriu.

Referències bibliogràfiques

Booth, T., Ainscow, M., ICE-UB (Ed.), Duran Gisbert, D., & Miquel Bertrán, E. (2004, Jan 1). Índex per a la Inclusió. Guia per a la avaluació i millora de l'educació inclusiva.

Casbas, M & Hoyas, I. (2015). El fisioterapeuta a l'escola: el perquè del treball basat en rutines i centrat en l'entorn. *Àmbits de Psicopedagogia i Orientació*, 42 (2a època), 36-44.

<https://www.raco.cat/index.php/AmbitsAAF/article/view/368355/462251>

Escoin, J et al. (2001). *Apoyos digitales para repensar la educación especial*. Octaedro-EUB.

Departament d'Ensenyament (2015). *De l'escola inclusiva al sistema inclusiu*. Generalitat de Catalunya.

<http://www.aeesdincat.cat/wp-content/uploads/2017/12/De-escola-inclusiva-al-sistema-inclusiu.pdf>

Rosell, C et al. (2010). *Alumnado con discapacidad motriz*. Graó.

Nota:

[1] Aquest document ha estat elaborat a partir de la formació i experiència dels professionals del SEEM.

Correspondència amb els autors: Anna Betlloch. E-mail: abetlloc@xtec.cat. F. Javier Casas. E-mail: fcasas@xtec.cat. Marta Giménez. E-mail: mgime24@xtec.cat. Marc Griful. E-mail: mgriful@xtec.cat. Anna López. E-mail: alope224@xtec.cat. Núria Martínez. E-mail: nmart46@xtec.cat. Lidia Morillas. E-mail: lmorill3@xtec.cat. Laia Ordaz. E-mail: lordaz@xtec.cat.